

Przyczyny hipoglikemii podczas insulinoterapii

Hipoglikemia występuje podczas insulinoterapii, gdy mamy do czynienia z niedopasowaniem profilu farmakokinetycznego insuliny do przebiegu glikemii.

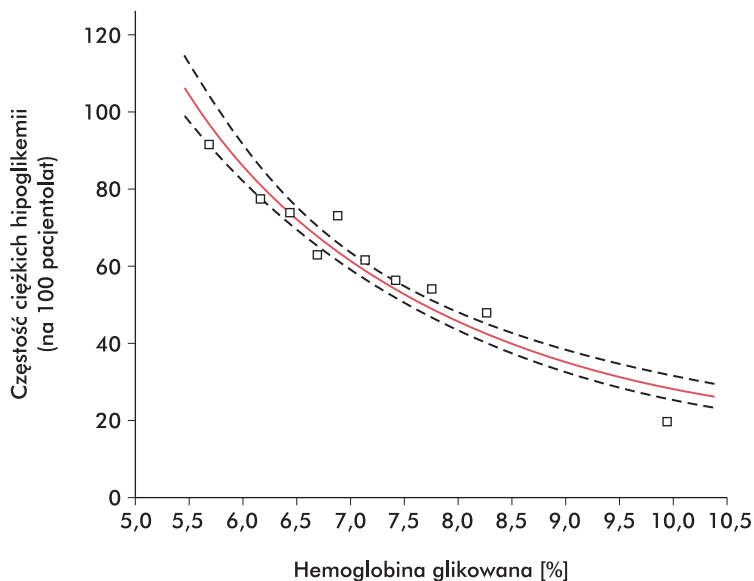
Występowanie hipoglikemii podczas insulinoterapii zależy od wielu czynników. Najważniejsze z nich wymieniono w tabeli 10.1.

Tabela 10.1. Przyczyny hipoglikemii występującej podczas insulinoterapii

<p>Zmiany w podaży glukozy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pominięcie posiłku Posiłek o niewystarczającej zawartości węglowodanów (restrykcyjna dieta) Zmiana składu jakościowego posiłku (produkty o innym IG) Zespoły złego wchłaniania Zmiany łaknienia (anoreksja, bulimia) Zmniejszona endogenna produkcja glukozy (np. po spożyciu alkoholu)
<p>Zmiany w zużyciu glukozy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zwiększona aktywność fizyczna Infekcje Gorączka Stres
<p>Zmiany wchłaniania i aktywności insuliny:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zmiana rodzaju stosowanej insuliny (np. z ludzkiej na analogową) Zmiana wytwórcy insuliny Niedokładne wymieszanie zawiesiny przed wstrzyknięciem Zmiana miejsca wstrzyknięcia Zmiana tempa wchłaniania insuliny pod wpływem wysiłku fizycznego Niewydolność nerek i wątroby Poprawa wrażliwości na insulinę (np. w nocy lub po redukcji masy ciała)
<p>Inne przyczyny:</p> <ul style="list-style-type: none"> Niedoczynność tarczycy Niedoczynność przysadki, nadnerczy Poród Stosowanie niektórych leków: nieselektywnych leków blokujących receptory beta-adrenergiczne, inhibitorów enzymu konwertującego angiotensynę (ACE), salicylanów, alkoholu, steroidów anabolicznych i sulfonamidów Zaburzenia sekrecji glukagonu (np. w długotrwałej insulinoterapii)

Częstość występowania hipoglikemii nieodłącznie wiąże się z uzyskanym stopniem wyrównania metabolicznego cukrzycy. Udokumentowano to w badaniu DCCT, w którym wykazano wykładniczą zależność częstości występowania ciężkich hipoglikemii u pacjentów z cukrzycą

typu 1 od uzyskanej wartości HbA_{1c} (ryc. 10.1) [4]. W grupie stosującej intensywne leczenie częstość ciężkich hipoglikemii była trzykrotnie wyższa w porównaniu do grupy leczonej konwencjonalnie.

Rycina 10.1. Częstość występowania ciężkich hipoglikemii w zależności od uzyskanej wartości HbA_{1c} w badaniu DCCT [wg 4].

Przy poziomie HbA_{1c} równym 8,5% można oczekiwać, że 4 na 10 pacjentów będzie miało jeden epizod ciężkiej hipoglikemii w ciągu roku. Poprawa kontroli glikemii skutkująca obniżeniem HbA_{1c} o 2% skutkuje podwojeniem liczby hipoglikemii.

W roku 1997 Egger i wsp. wykonali metaanalizę 14 randomizowanych, kontrolowanych badań klinicznych. Okres obserwacji wynosił co najmniej 6 miesięcy. Zgromadzono dane od 1028 pacjentów leczonych intensywnie oraz 1039 leczonych klasyczną insulinoterapią. W analizie wykazano, że iloraz szans (OR) wystąpienia hipoglikemii u pacjentów z cukrzycą typu 1 wynosi 2,99 (95% CI, 2,45–3,64) [5]. Z przeprowadzonej analizy ważonej regresji liniowej logarytmu ilorazu szans wynika, że zerowe ryzyko wystąpienia ciężkiej hipoglikemii występuje przy 8% redukcji HbA_{1c} (w odniesieniu do wartości wyjściowych). Mniejsza redukcja wartości HbA_{1c} skutkuje niższym ryzykiem hipoglikemii, ale przedziały ufności dla tych wartości są szerokie, a jednoznaczne wnioskowanie utrudnione. Szczegółowa ilustracja zależności ilorazu szans wystąpienia hipoglikemii od uzyskanego obniżenia HbA_{1c} została przedstawiona na rycinie 10.2.